

PETR ROBEJŠEK

Ve čtvrtek jsem viděl znamenitou inscenaci románu Josefa Škvoreckého, „Příběh inženýra lidských duší“. Bylo to setkání s knihou, kterou jsem poprvé četl ve svých třiceti letech. Tehdy, sotva tři roky v emigraci, jsem musel opakovat v Praze ukončené studium a žil jsem ze stipendia. Živě si pamatuji, jak jsme s manželkou dumali nad katalogem Škvoreckého ‘68 Publishers’ a počítali, které knížky si vedle těch do školy můžeme dovolit. „Inženýr lidských duší“ měl dva objemné díly a stál hodně. Ale koupili jsme si ho.

Tehdy jsem Škvoreckého dílo četl s požitkem, protože mi autor mluvil z duše, s mrazením při líčení zřůdností fašismu a komunismu, s radostí člověka, který žije skromně, ale svobodně a s nadějí, že vládcí v Praze také brzy ztratí dech. Ale když pak, před třiatřiceti lety, padl komunistický režim, tak k nám na kamionech plných konzumu vtrhl, uvnitř dekadentní Západ. A s jeho příchodem u nás oživil také inženýři lidských duší.

Tento název poprvé použil Alexandr Ždanov v roce 1934. Byl to komunistický ideolog, Stalinem pověřený řízením sovětské kultury a nesl odpovědnost za pronásledování nekonformních umělců jako Anna Achmatovová, Michail Zoščenko, Dimitrij Šostakovič a Sergej Prokofjev.

Na inženýry lidských duší Ždanov pasoval vědce a umělce, protože měli pomoci přebudovat svět podle představ sovětských komunistů. Dnes (...) promiňte, dnes již zase ne, ale ještě před dvaceti lety jste si mohli v Radiu Praha poslechnout tato slova: „Spojení inženýr lidských duší je pejorativní a ironické a tento postoj zachycuje vystřízlivění z jakýchkoliv umělých zásahů do života, ať již společnosti nebo přírody.“

To je co? Takhle na nás veřejnoprávní rozhlas mluvil ještě v roce 2003. To dnes už zase máme, nejenom v rozhlase, inženýrů lidských duší požehnaně. A všichni se zápalem hodným lepší věci, plní tu samou ždanovskou úlohu; zasahovat do života společnosti a přírody podle ideologických direktiv.

Jsou to kupříkladu ti experti, kteří nám vysvětlují, že strašení lidí je v pořádku, když je straší ti správní, ale je špatně, když straší ti nesprávní. A také nám objasňují, že o tom, kdo straší správně a kdo špatně, rozhodují výlučně ti, kteří straší pro správnou věc. Stejně dubiózními argumenty nám dokazují, že je společnost rozštěpená na správné a nesprávné lidi a sjednotit se musí jenom směrem k názoru těch správných. Tahle bizarní dialektika ob stojí jenom proto, že se dnešní žáci soudruha Ždanova bojí debatovat s těmi, kteří mají na úlohu umělců a vědců ve společnosti jiný názor. A aby s nimi mluvit nemuseli, tak je označí za populisty a dezinformátory.

Škvoreckého Dannymu by tohle všechno přišlo důvěrně známé. Hned na začátku hry poslouchá, již jako profesor na kanadské univerzitě, v sedmdesátých letech, tirády pokrokové vědkyně o tom, čemu se dnes říká gender.

Když jsem se předevcírem, čtyřicet pět let po přečtení Škvoreckého románu, společně s Dannym znovu trmácel moderními dějinami naší země, tak jsem dostal strach, že si česká společnost zopakuje totalitu dobra a tentokrát v té nejhorší možné, digitalizované podobě.

A proto vykažte ze svého života všechny inženýry lidských duší. Jsou totiž jako vždycky sluhové diktátorů. A vám se bez nich bude snáze dýchat, lépe rozhodovat a úspěšněji působit; pro sebe, pro své děti a pro svou zemi.

| Petr Robejšek

■ ■ ■ ■ ■ (9 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena **zde**.

